

Asia: VN/2160/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi oppivelvollisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Kysymykset lausunnon antajille

Millaisia huomioita teillä on oppivelvollisuuslakiin liittyvistä muutosehdotuksista?

Lahden yhteiskoulun säätiö sr kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle oppivelvollisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Pidämme esitettyjä oppivelvollisuuslakeihin liittyviä muutoksia perusteltuina ja oppivelvollisuuslakia selkeyttävinä. Lakiesitysluonnos täsmentää oppivelvollisuuslain säännöksiä ja tarkentaa sitä. Hallituksen esittämät muutokset tukevat oppivelvollisten opiskelijoiden oikeuksia saada yleissivistävää koulutusta sekä parantavat heidän mahdollisuuksiaan suorittaa oppivelvollisuuttaan.

Lahden yhteiskoulun säätiö pitää hyvänä, että kaksoistutkintoa suorittavan oikeutta maksuttomaan koulutukseen täsmennetään. Muutos parantaa opiskelijan asemaa, kun hän vaihtaa ammatillisesta oppilaitoksesta aikuislukioon ylioppilastutkinnon suorittamisen ollessa kesken. Opiskelijan tavoitteena on suorittaa aikuislukiossa lukion oppimäärä tai siihen sisältyviä opintoja sekä jatkaa ylioppilastutkinnon suorittamista.

Lain kohtaan esitetty täsmennys tarkentaa hyvin myös sitä, ettei opiskelijan ole välttämätöntä suorittaa lukion oppimäärää kokonaan, vaan voi opiskella lukion oppimäärään sisältyviä opintoja.

Millaisia huomioita teillä on tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettuun lakiin liittyvistä muutosehdotuksista?

9 § Hakeutuminen ja hakumenettelyt

Pidämme hyvänä, että lain kohdassa tarkennetaan, että yhdenvertaisilla valintaperusteilla tarkoitetaan myös oppivelvollisia hakijoita suhteessa muihin hakijoihin. Lakiin tehtävällä tarkennuksella vahvistetaan oppivelvollisten hakijoiden ensisijaista asemaa.

Lakiin ehdotettu tarkennus ei muuttaisi TUVA-koulutuksen opiskelijavalinnan menettelytapaa esimerkiksi Lahden yhteiskoulun aikuislukiossa, koska oppivelvollisia hakijoita on pidetty ensisijaisina hakijoina, kun tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelupaikkoja on täytetty.

13 § Opiskelijan yksilölliset valinnat

Lakiin esitetyllä lisäyksillä turvataan TUVA-opiskelijan valinnanmahdollisuutta ja oikeutta saada opiskella kaikkien tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteiden mukaisia koulutuksen osia.

Lahden yhteiskoulun säätiön järjestämässä TUVA-koulutuksessa oppimisympäristö mahdollistaa korottaa perusopetuksen päättöarvosanoja, suorittaa lukiokoulutuksen opintoja ja TUVA-koulutuksen perusteiden mukaisia opintoja sekä tarvittaessa ammatillisen koulutuksen opintoja. Toiminta-alueella tehdyssä yhteistyösopimuksessa on sovittu alueellisesta yhteistyöstä ja koulutuksen hankkimisesta. Lakiin esitetty lisäys täsmentää ja korostaa yhteistyön merkitystä alueen TUVA-koulutuksen koulutuksen järjestäjien kesken.

26 § Perusopetuslain, lukiolain ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain soveltaminen

Lakiin esitetty lisäys siitä, ettei puhelimen tai muun mobiililaitteen haltuunottoa sovellettaisi tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa, voi muodostua ongelmalliseksi isossa koulutuksen järjestäjän yksikössä.

Isolla koulutuksen järjestäjällä voi olla useita koulutuksen järjestämislupia, jolloin eri koulutuksia järjestetään yleensä samoissa koulun tiloissa ja samaan aikaan lapsille tarkoitetun perusopetuksen kanssa. Peruskoulussa noudatetaan järjestyssääntöjä, joissa on myös säännös puhelimen tai muun mobiililaitteen haltuun ottamisesta.

Esimerkiksi Lahden yhteiskoulun säätiöllä on sekä lasten että aikuisten perusopetuksen järjestämislupa. Näiden lupien lisäksi säätiöllä on myös tutkintokoulutukseen valmentavan opetuksen järjestämislupa ja lukiokoulutuksen järjestämisluvat sekä nuorille että aikuisille. Lahden yhteiskoulun järjestyssäännöt kieltävät puhelinten tai muiden mobiililaitteiden käytön koulun sisätiloissa. Järjestyssäännöt koskevat sekä TUVA-koulutuksen, että aikuisten perusopetuksen opiskelijoita silloin, kun he opiskelevat päivällä.

Lahden yhteiskoulun säätiö sr ehdottaa lainkohtaan lisättäväksi lause ”ellei koulutuksen järjestäjä järjestyssäännöissä toisin määrää”. Koulutuksen järjestäjällä tulisi säilyttää vapaus paikallisesti päättää järjestyssäännöistä.

Millaisia huomioita teillä on perusopetuslakiin, ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin ja lukiolakiin liittyvistä muutosehdotuksista?

46 § Aikuisten perusopetus

Lainkohtaan ehdotetaan lisäystä: Opiskelijaksi voidaan ottaa myös oppivelvollisuuslain (1214/2020) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu opiskelija.

- ”Oppivelvollinen, joka on suorittanut perusopetuksen oppimäärän tai sitä vastaavat opinnot mutta jolta puuttuu perusopetuksen jälkeisen koulutuksen suorittamiseksi riittävä suomen tai ruotsin kielen taito, voi suorittaa oppivelvollisuutta osallistumalla aikuisten perusopetukseen.”

Lisäys selkeyttää vieraskielisten opiskelijoiden oppivelvollisuuden suorittamista ja asemaa. Koulutus olisi heille tällöin myös maksutonta.

22 § Lukiolaki, opiskelijaksi ottamisen perusteet

Esitetty lakimuutos koskee opiskelijaksi ottamista nuorten lukiokoulutukseen, jonka osalta se on hyvä täsmennys. Aikuisten lukiokoulutuksessa sovelletaan edelleen Lukiolain 4 momenttia, jossa alle 18-vuotias hakija voidaan ottaa suorittamaan aikuisille tarkoitettua lukiokoulutuksen oppimäärää ainoastaan hakijan terveydentilaan tai henkilökohtaiseen elämäntilanteeseen liittyvästä perustellusta syystä.

Moisala Markku

Lahden yhteiskoulun säätiö sr - Lahden yhteiskoulun aikuislukio